

Natur som strategisk premiss

Fra Naturavtale til planvask

Sitater

- ***«Natur og klima er rammen om all politikk»***

Jonas Gahr Støre – regjeringsplattformen

- ***«Tiden er over for små, gradvise forandringer og tilpasninger. Det vi nå må gjøre er systemiske, strategiske, transformative endringer av praktisk talt alt. Tiden for handling er nå, for tap av biomangfold, for å sette virkelig verdi på naturøkonomien, for å ta mye bedre vare på våre skoger, våre myrer, våre hav – alle økosystemers mor. Dette er ord. De må omsettes til handling.» (Sabimas oversettelse)***

Espen Barth Eide, Klima og Miljøminister Stockholm juni 2015

- ***Naturavtale – COP 15. Montreal***

KUNMING MONTREAL GLOBAL BIODIVERSITY FRAMEWORK

Hindre skade fra **høsting, bruk** av ville arter 5

Nye **fremmede arter**, minst 50% reduksjon 6

Risiko fra **forurensing**, minst 50% reduksjon 7

Effekt og skade fra **klimaendringer** redusert 8

Naturhensyn inn i all **politikk / forvaltning** 14

Rapportere og synliggjøre i **næring/finans** 15

Bærekraftig **forbruk**, halvere matsvinn 16

Fase ut 'perverse' **subsider**, øke finansiering 18

kapasitet, urfolk, lokalsamfunn, kvinner 17 23

VERNE

UNNGÅ

SIKRE

GJØRE

1 Naturhensyn i all arealplanlegging, «nær-0 tap»

2 Restaurere 30% av forringet natur

3 Effektivt vern av 30% land og hav

4 Stoppe menneskeskapt **utryddelse** av arter

9 Bærekraftig **forvaltning** av ville arter, naturgoder

10 Bærekraftig **land-, skog-, havbruk og fiskeri**

11 Restaurere, bevare, øke **økosystemtjenester**

12 Mer areal/adgang til natur i byer og tettsteder

13 Rettferdig fordeling av goder fra **genressurser**

Fire overordna mål

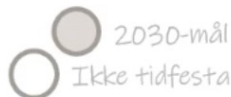
A. Reversere tap av natur

B. Bærekraftig bruk

C. Fordeling av naturgoder

D. Ressurser til gjennomføring

skal oppfylles innen 2050

2030-mål

Ikke tidfesta

2 years

1	Cost-of-living crisis
2	Natural disasters and extreme weather events
3	Geoeconomic confrontation
4	Failure to mitigate climate change
5	Erosion of social cohesion and societal polarization
6	Large-scale environmental damage incidents
7	Failure of climate change adaptation
8	Widespread cybercrime and cyber insecurity
9	Natural resource crises
10	Large-scale involuntary migration

10 years

1	Failure to mitigate climate change
2	Failure of climate-change adaptation
3	Natural disasters and extreme weather events
4	Biodiversity loss and ecosystem collapse
5	Large-scale involuntary migration
6	Natural resource crises
7	Erosion of social cohesion and societal polarization
8	Widespread cybercrime and cyber insecurity
9	Geoeconomic confrontation
10	Large-scale environmental damage incidents

Risk categories

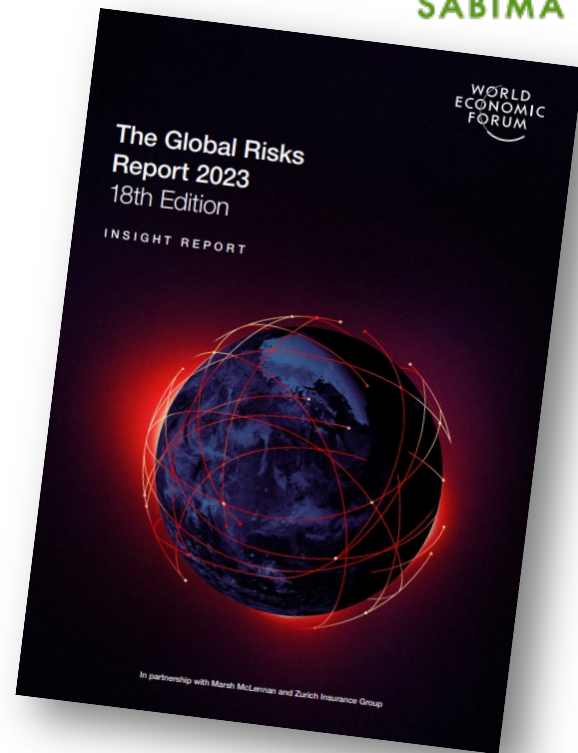
Economic

Environmental

Geopolitical

Societal

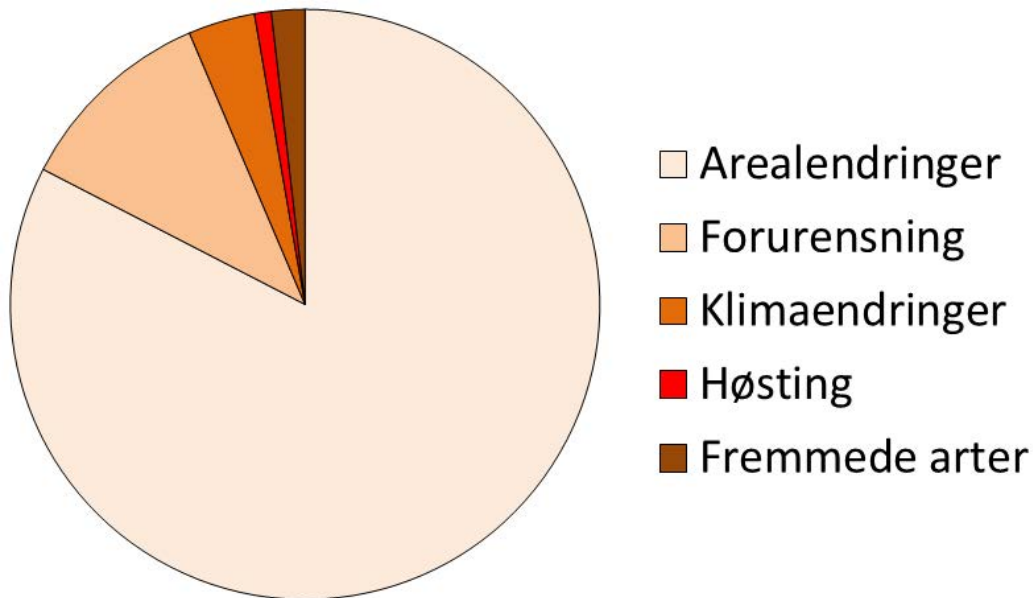
Technological

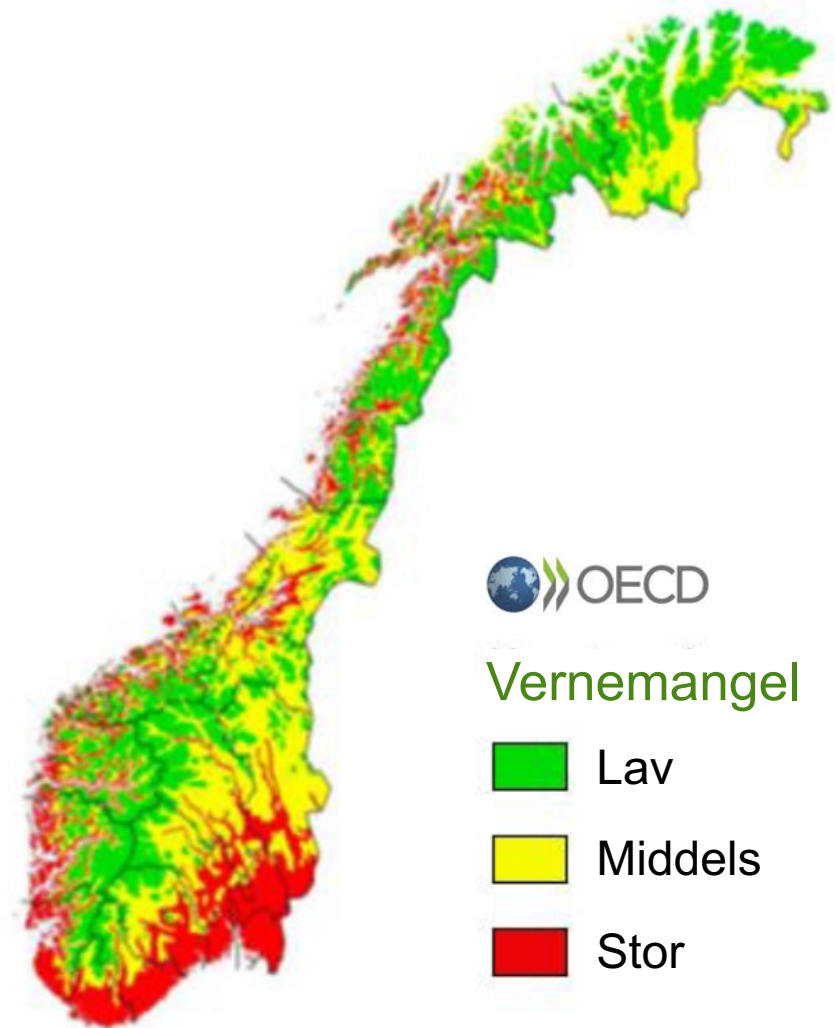
Naturkrisen er en arealkrise

20 % av artene er på rødlista

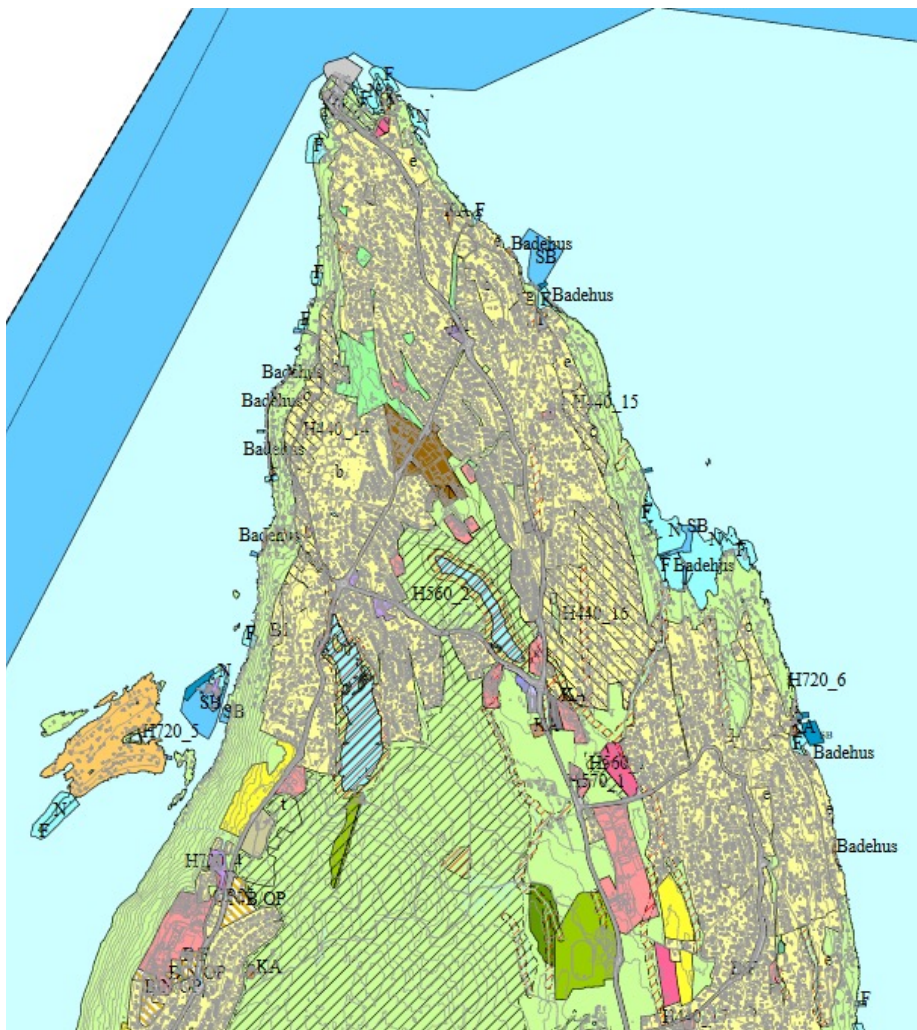
Arealendringer desidert største trussel

Biologiske hotspots

Den kommunale arealforvaltningen!

EVAPLAN

Forskningsprosjektet EVAPLAN:
Hensynet til naturmangfold og
jordvern **ivaretas ikke** i så stor
grad som lovgivers intensjon har
vært.

Forskerutredning bestilt av KS

- Bedre kunnskap
- Bruke økonomiske virkemidler
- Bruke juridiske virkemidler

ET AREALNØYTRALT NORGE

Skal vi stanse tapet av naturmangfold, må Norge bli arealnøytralt. Det betyr at vi må gjenbruke og fortette allerede utbygde arealer, framfor å bygge ut mer natur

Balanse i naturregnskapet

Arealnøytralitet og naturpositivitet

Nordre Follo
kommune

Nordre Follo – kommuneplan (vedtatt 12. juni 2019)

Skal det internasjonale målet om å stanse tapet av naturmangfold nås, må Norge bli arealnøytralt. Det betyr at man må gjenbruke og fortette områder som allerede er utbygd framfor å bygge ned natur. Det er viktig å sikre helhetlig planlegging, der virkninger for naturmangfoldet ses i sammenheng med større områder og summen av flere tiltak. Fremtidig vekst skal i hovedsak skje innenfor prioriterte utbyggingsområder.

SLIK VIL VI HA DET

- Nordre Follo har en nullvisjon for tap av matjord.
- Nordre Follo tar vare på verdifulle kulturlandskap og kulturmiljø.
- Utenfor byggesonen er kommunen arealnøytral.

DE TTE FÅR VI TILVE D Å

- være en arealnøytral kommune utenfor dagens bebygde områder, det vil si gjenbruke og fortette områder som allerede er utbygd fremfor å bygge ned natur.
- sikre en ubrutt, tydelig og økologisk funksjonell forbindelse mellom de større natur- og kulturlandskapsområdene og den blågrønne strukturen i byene og tettstedene.
- verne om markagrensen.
- sikre at parker, 100-meterskoger og andre grøntarealer fremmer livskvalitet for innbyggerne og fungerer som habitat og funksjonsområder for planter og dyr.
- utarbeide kart for blågrønne strukturer

(...)

- sikre at arealnøytralitet skal gjelde for alle naturområder innenfor områder regulert til bebyggelse, slik at alle hundremeterskoger og parker ikke endres.

2007 – 2019

2019 - 2030

2.6 Tilbakeføring av områder til LNF

Kommunestyret vil vurdere å tilbakeføre områder avsatt til fremtidige arealformål til tidligere formål dersom utbygging ikke er igangsatt innen 8 år etter vedtak av nytt arealformål i kommuneplanens arealdel.

Arealdisponering på Veierland behandles særskilt.

15.000-17.000 dispensasjoner årlig

1. LNFR-formålet i kommuneplanen tolkes i liten grad som et byggeforbud. Dvs. lav terskel for dispensasjon.
2. Manglende samordning mellom planavdeling og byggesaksavdeling i kommunene.
3. Det finnes altfor mange gamle og utdaterte reguleringsplaner.
4. Planendring brukes ikke som alternativ til dispensasjon.
5. Kommunene tolker og håndhever dispensasjonsbestemmelsen feil.

VISJON

**Bergen tar vare på
naturen
og styrker naturen i byen**

NATURMANGFOLD **MÅL** **REKREASJON**
Bergen har gode levekår for
dyr og planter som hører til her
Alle bergensere kan ha daglig
kontakt med natur

SATSING 1

Arealnøytralitet :
Bergen skal sikre
naturen plass

SATSING 2

Bærekraftig bruk :
I Bergen deler vi
plassen

SATSING 3

Miljø og
klimatilpassing :
I Bergen har vi ren natur
som er forberedt på et
klima i endring

SATSING 4

Ny natur og nye
opplevelser :
I Bergen tilbakefører natur
og tilrettelegger på naturens
premisser

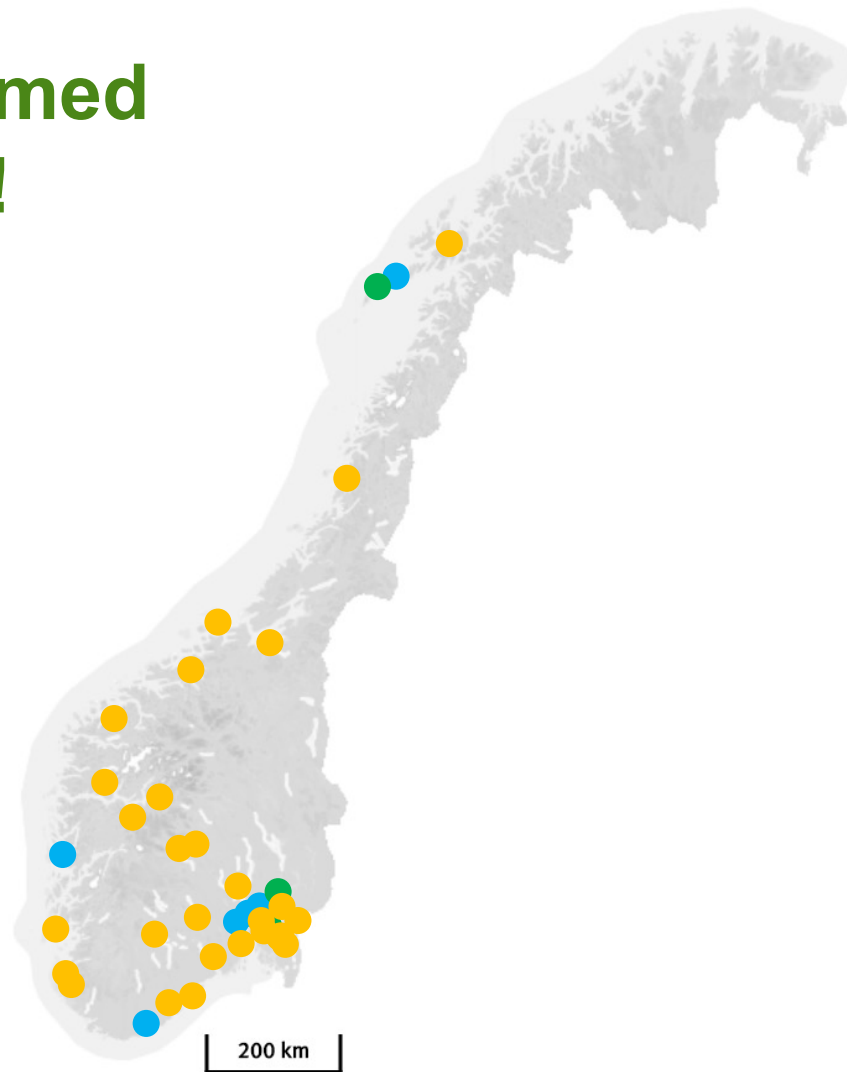
SATSING 4

Kunnskap og
kommunikasjon :
I Bergen er vi glade i naturen
og deltar i utviklingen av den

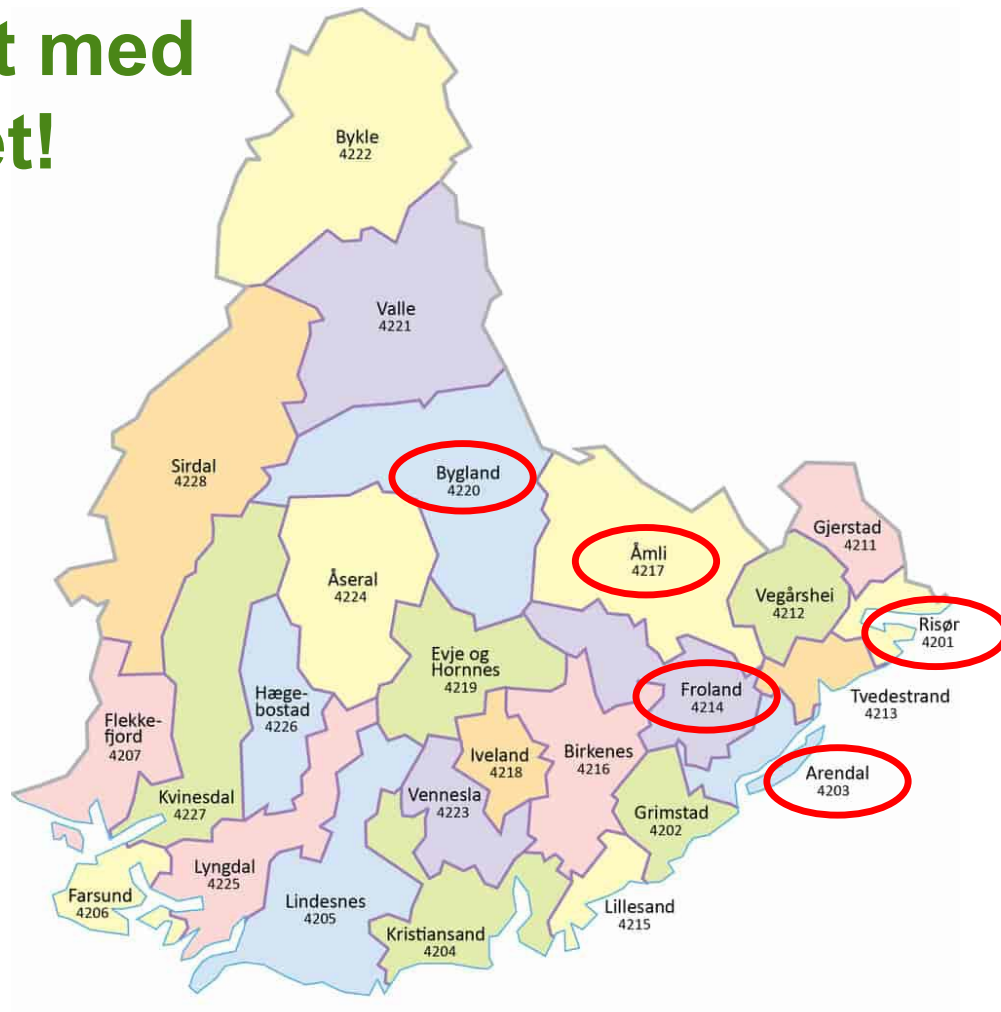
Her jobbes det med arealnøytralitet!

- 2020
- 2021
- 2022

Her jobbes det med arealnøytralitet!

NATURKAMPEN 2022

Naturen forsvinner **der du bor**

Vi må ta bedre vare på naturen og artene som lever der. Men nå forsvinner norsk natur bit for bit, uten at noen har oversikt. Vi har derfor samlet tilgjengelige naturdata fra kommunene, og rangert dem etter 15 valg de har gjort som påvirker naturmangfoldet. Sjekk din kommunes resultater nærmere - ved å trykke på den i rangeringslisten under!

Sammenlagt

Satser kommunen på naturen?

Gir kommunen få dispensasjoner?

Beskytter kommunen naturen?

Samlet rangering	Kommune	Satser (rangering)	Gir disp. (rangering)	Beskytter (rangering)
1	Nesodden	1.	5.	146.
2	Oslo kommune	7.	169.	14.
3	Bærum	3.	82.	101.
4	Vestby	16.	18.	74.
5	Solund	107.	5.	90.

Naturen forsvinner **der du bor**

Vi må ta bedre vare på naturen og artene som lever der. Men nå forsvinner norsk natur bit for bit, uten at noen har oversikt. Vi har derfor samlet tilgjengelige naturdata fra kommunene, og rangert dem etter 15 valg de har gjort som påvirker naturmangfoldet. Sjekk din kommunes resultater nærmere - ved å trykke på den i rangeringslisten under!

AGDER

Sammenlagt

Satser kommunen på naturen?

Gir kommunen få dispensasjoner?

Beskytter kommunen naturen?

Samlet rangering	Kommune	Satser (rangering)	Gir disp. (rangering)	Beskytter (rangering)
33	Risør	5.	124.	267.
39	Lindesnes	9.	97.	319.
60	Vennesla	126.	93.	99.
63	Froland	108.	32.	195.
71	Grimstad	45.	152.	165.